

Uddybning af projekter i regi af Verdensmål Udvalget

Nedenfor præsenteres en uddybning af de seks projekter, som Verdensmål Udvalget i første omgang foreslår igangsat ift. at Odense Kommune går forrest og bidrager til at sætte byen i bevægelse. Det bemærkes, at der arbejdes videre med kvalificeringen af projekterne frem mod Økonomiudvalgsmødet den 30. januar 2019.

Opgavefordelingen mellem Verdensmål Udvalget og forvaltningen er, at Verdensmål Udvalget formulerer projekter, initiativer mv. mens forvaltningen kvalificerer projekter og initiativer samt igangsætter og faciliterer dem.

Projekt	Nærmere beskrivelse af projekt	Proces og interessenter
Bæredygtig hverdag – workshop og organisation om borger til borger omlægning	<p>Projektet bæredygtig hverdag er ikke bundet direkte op på nogen konkrete Verdensmål men favner nærmere Verdensmålene bredt. Projektets kerne er at sætte byen i bevægelse hen imod en mere bæredygtig (i bred forstand) hverdag i forskellige aspekter af folks liv. Det vil indeholde forskellige delprojekter.</p> <p>Der planlægges med en form for workshops, hvor Odense Kommune får en faciliterende rolle. Nogle af de elementer, der vil blive lagt vægt på at facilitere kunne være følgende emner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mad, tøj, deleøkonomi, cirkulær økonomi → laug i lokalområder • Havebrug/byhaver/vild med vilje – minus sprøjtegifte → biodiversitet. • Fælles transport, forbrug og madspild, affald og plastik, flash your trash → mere nøjsomt forbrug og et renere miljøaftryk • Robotbyen og velfærdsteknologi → fokus på fysisk hårdt arbejde. <p>Det afgørende er, at de workshops der afholdes, bidrager til at facilitere en borger til borger omlægning, hvor de deltagende borgere efterfølgende selv aktiveres. Det er endvidere vigtigt, at der er fokus på hvordan vi får alle med således, at deltagerne ikke blot bliver de borgere, der i forvejen er meget optaget af emnet.</p> <p>Inden for projektet om bæredygtig hverdag vil også være en affaldskampagne i midtbyen med henblik på nudging af dem, der sviner. Det kunne gennemføres gennem tre faser: fase 1, kortlægning af udfordringen; fase 2, facilitere og bygge nudging-løsning, og; fase 3, implementere og eksekvere nudging/kampagne løsninger med opsætning og dokumentation/synliggørelse af effekt med video/presse.</p> <p>I forbindelse med projektet om bæredygtig hverdag vil der kunne etableres et samarbejde med eksempelvis Halmhuset el.lign. om verdensmålsundervisning. Der vil kunne udvikles et læringsforløb med unge og/eller borgergrupper, som motiverer til konkret handling på verdensmålene samt udvikles materiale med verdensmålene og lokale Odense-projekter i fokus og afholdes læringsforløb i samarbejde med UngOdense og andre skoler og ungdomsskoler + evt foreninger/virksomheder el.lign.</p>	<p>Der er allerede gang i mange forskellige events, initiativer, borgergrupper mv. med fokus på Verdensmålene og udbredelsen af disse. Det afgørende er, at Odense Kommune kobler sig ind i de mange gode initiativer mv. der allerede er i gang.</p> <p>Dette kan blandt andet gøres ved, at der i kvalificeringen af projektet identificeres nogle allerede igangsatte initiativer, som Odense Kommune kan støtte samtidig med, at Odense Kommune selv igangsætter workshops og initiativer.</p> <p>By- og Kulturforvaltningen (Center for Civilsamfund) har en meget central rolle i den yderligere kvalificering samt efterfølgende gennemførelse af projektet.</p> <p>Projektet har et væsentligt mindre omfang end flere af de øvrige projekter og det vurderes, at det umiddelbart kan igangsættes efter kvalificering. Det foreslås, at direktørgruppen får opgaven med at kvalificere og igangsætte projektet og dets delprojekter. Herunder også vurdere hvordan dette arbejde kan kobles til Byrådets beslutning om en strategi, der fremmer biodiversiteten i Odense.</p>

	<p>Endvidere besluttede byrådet den 16. maj 2018, at Verdensmål Udvalget skulle behandle biodiversitet i Odense Kommune, herunder en strategi, der fremmer biodiversiteten i Odense Kommune. Et enigt byråd vedtog den 10. oktober 2018 "Handleplan for Danmarks Grønneste Storby". Denne favner i vidt omfang konkrete bud på handlinger ift. biodiversitet i Odense og udgør dermed en form for strategi for arbejdet med at fremme biodiversiteten. Projektet om bæredygtig hverdag vil også kunne se på hvilken rolle Verdensmål Udvalget kan have ift. udbredelsen af biodiversitet i Odense.</p> <p>I det vedtagne budget 2019 fremgår det, at forligspartierne beder Verdensmål Udvalget se på, hvordan man kan begrænse brugen af unødvendig plast i hele byen. I nærværende projekt ses der også muligheder ift. løsning af denne konkrete opgave.</p>	
<p>Bæredygtigt byggeri i Odense – med fokus på Vollsmose</p>	<p>Projektet tager udgangspunkt i de enestående muligheder, som omdannelsen af Vollsmose giver i forhold til at skabe en bæredygtig bydel, hvor bæredygtighed i bred forstand tænkes ind i alle elementer af omdannelsen. I forbindelse med omdannelsen af Vollsmose skal der bygges omkring 1.600 nye boliger samt omkring 1.000 nye almene erstatningsboliger. Forud herfor står et omfattende nedrivningsarbejde.</p> <p>Projektet "bæredygtigt byggeri i Odense – med fokus på Vollsmose" skal se på hvordan hele omdannelsen af Vollsmose kan gøres bæredygtig, så Vollsmose bliver en Verdensmålsbydel. Det starter med nedrivningsprocessen og det affaldsmateriale, der skabes. Her skal der tænkes genanvendelse ind.</p> <p>I selve omdannelsen og opførelse af nye boliger/rekreative områder mv. skal der tænkes 360° bæredygtighed. Det gælder selve byggeriet, hvor der skal tænkes i bæredygtige løsninger ift. byggeri (evt. Svane-mærke, DGNB el.lign.).</p> <p>Udover selve boligbyggeriet skal bæredygtighed også indtænkes i andre væsentlige elementer af omdannelsen. Det gælder eksempelvis håndtering af regnvand og spildevand, veje, transport, belysning, biodiversitet mv.</p> <p>Projektet udvides til at omfatte Svanemærket, EU-blomsten, sociale klausuler og uddannelsesklausuler. Det skal gennemføres i tætte partnerskaber med boligsiden samt med leverandører, byggefirmaer og Dansk Byggeri.</p> <p>Erfaringerne med bæredygtigt byggeri i Vollsmose kan overføres til øvrigt byggeri i Odense således, at Odense i bred forstand tiltrækker bæredygtige investeringer. Med udgangspunkt heri skal Verdensmålene ende med at blive en del af værdisætningen og de skal tænkes ind i den fysiske planlægning og lokalplaner mv. i Odense.</p>	<p>Omdannelsen af Vollsmose inddrager et meget stort antal interessenter. Det er vigtigt allerede tidligt i processen med omdannelsen at indtænke projektet, da det får afgørende betydning for de valg og retninger, der træffes ift. hvad man ønsker at omdannelsen skal resultere i.</p> <p>Udviklingsbestyrelsen for Vollsmose får den primære rolle i at træffe beslutninger for retningen i projektet. Direktørgruppen, der udgør den administrative styregruppe, inddrages ligeledes. Borgmesterforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen har begge en særlig rolle i projektet, hvor det sekretariat, der oprettes i Odense Kommune, som har ansvar for koordinering af Vollsmoseomdannelsen, kommer til at stå for den overordnede koordinering af projektet.</p> <p>Indledende kvalificering af projektet starter med et møde den 24. januar, mellem Miljømærkning Danmark, MiljøForum Fyn og repræsentanter for det sekretariat, der oprettes i Odense Kommune, som har ansvar for koordinering af Vollsmoseomdannelsen.</p> <p>Projektet har et meget stort omfang og en lang tidshorison. Blandt andet skal FAB, Civica og pensionskasser inddrages i projektet. En yderligere kvalificering er både omfattende og nødvendig. Udviklingsbestyrelsen for Vollsmose skal godkende og igangsætte projektet. En</p>

	Vollsmose kan brandes som Verdensmålsbydel og samtidig taler projektet direkte ind i flere verdensmål – herunder 11 "Bæredygtige byer og lokalsamfund" og 13 "Klimaindsats".	endelig stillingtagen til projektet i Økonomiudvalget vil skulle ske efter den yderligere kvalificering.
Miljømærket indkøb i Odense	<p>Projektet om miljømærket indkøb taler ind i flere Verdensmål, herunder 11 "Bæredygtige byer og lokalsamfund" og 12 "Ansvarligt forbrug og produktion".</p> <p>I arbejdsgruppen for dette projekt arbejdes der med, at opgørelsen af miljømærkede indkøb skal finde sted ud fra følgende mærker (miljømærker): Svanemærket, Der Blauwe Engel-mærket, Energimærke A, Energimærke A+, Energimærke A++, Energimærke A+++, FSC-mærket, MSC-mærket, PEFC-mærket, Blomsten, Allergimærket og UTZ Certificering.</p> <p>Odense Kommune har d.d. 1966 produktvarianter, som har ét af følgende mærker jf. ovenstående. Produkterne placerer sig ved 12 forskellige leverandører, hvoraf enkelte har flere kontrakter ved Odense Kommune. En indledende undersøgelse af miljømærkede indkøb viser, at den samlede indkøbsvolumen ved disse leverandører udgør kr. 72.602.860. Af de miljømærkede produkter handles der for kr. 8.094.373, svarende til 11,15 % af købene ved leverandørerne.</p> <p>Det nærmere omfang og mulighed for øget indkøb af miljømærkede produkter vil bero på en række arbejdsindsatser i Udbud & Kontraktstyring. Der skal udarbejdes compliance rapporter med fokus på miljømærkede produkter for de eksisterende områder. Der kan i fremtidige kontrakter være større fokus på at stille krav til kontraktområder, som skal efterleve kriterier der er på niveau med de gældende standarder for Svanemærket og Blomsten.</p> <p>Udover miljømærker stiller Odense Kommune også en række etiske krav på alle kontrakter vedr. drift og tjenesteydelser samt bygge og anlæg, herunder overholdelse af Arbejdsklausulen samt øvrige sociale klausuler. Arbejdsklausulen skal sikre ordentlige løn- og arbejdsvilkår på Kommunens projekter og skal overholdes uanset kontraktens størrelse. Odense Kommune har etableret en Kontrolenhed mod social dumping, der sikrer kontrol med overholdelse af Arbejdsklausulens krav.</p> <p>Sociale klausuler, herunder lærlinge, kræves såfremt projektet er af en vis økonomisk størrelse og egnet hertil. Alternativt stilles krav om beskæftigelse af ledige eller særlige grupper af ledige. Kontrolenheden mod social dumping følger op på antallet, mens selve udvælgelsen understøttes af Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, således både leverandør og den ledige opnår et værdiskabende forløb.</p> <p>Kravene til Arbejdsklausulen samt de øvrige sociale klausuler blev vedtaget af Byrådet tilbage i 2013.</p> <p>Økonomi: En nærmere opgørelse af den økonomiske påvirkning for Odense Kommune af et øget indkøb af miljømærkede produkter fremfor konventionelle produkter, kræver en nærmere undersøgelse af eksisterende</p>	<p>Udbud & Kontraktstyring i Borgmesterforvaltningen er i færd med at arbejde med hvordan der kan skabes grobund for en endnu højere grad af miljømærket indkøb i Odense Kommune. Herunder en økonomisk konsekvensvurdering heraf.</p> <p>Der er etableret et samarbejde med Miljømærkning Danmark og blandt andet afholdt møde den 17. december ifm. at tilrettelægge arbejde og samarbejde omkring miljømærket indkøb.</p> <p>Projektet har ligheder med nogle af de elementer, der er indeholdt i projekt om bæredygtigt og nøjsomt forbrug og logistik, som ligger hos Nytækningsudvalget. Det er afgørende, at de overlappende elementer koordineres mest hensigtsmæssigt, således at arbejdet med projekterne optimeres og komplimenterer hinanden.</p> <p>Byrådet har efterspurgt en eventuel revision af Odense Kommunes investeringsprofil. Revision af Odense Kommunes investeringsprofil, så den i højere grad afspejler Verdensmålene, vil som udgangspunkt også blive undersøgt som del af dette projekt. Der kunne eksempelvis sikres en øget transparens i beslutningsprocesser i forhold til hhv. negativ og positiv påvirkning af Verdensmålene som en del af investeringsprofilen.</p>

	<p>produkter. I Københavns Kommune har man imidlertid stillet forslag om øget fokus på miljømærkede produkter i 2017 og derfor haft undersøgt de nærmere økonomiske påvirkninger af flere Svane- og Blomsten mærkede produkter. Producenter der ønsker at opnå miljømærkerne, hvis produkterne lever op til miljøkravene, skal betale et ansøgningsgebyr på ca. 22.500 for Svanemærket og ca. 15.000 for Blomsten. Hertil betales der endvidere, for de virksomheder der har licens til mærkerne, et omsætningsgebyr til Miljømærkning Danmark, som er på 0,14% for Svanemærket og 0,15% for Blomsten. Denne omkostning vil alt andet lige blive overført til produktet lige så vel som det må påregnes, at producenterne kan have øgede omkostninger til promovning af produkter.</p> <p>På sigt er det ambitionen, at der med Odense Kommunes overgåen til certificeringen i indkøbspolitikken skabes partnerskaber mellem kommunen, uddannelsesinstitutioner, virksomheder mv. ift. at Odense står sammen om en bæredygtig indkøbspolitik. Dette vil skulle udbredes via 6-byerne og SKI-aftaler, således at Verdensmålene bliver en del af værdisætningen.</p> <p>Der udestår fortsat en økonomisk konsekvensvurdering af projektet, herunder om der kan skabes en model med trinvis indfasning over en årrække samt forskellige ambitionsniveauer.</p>	
<p>Uddannelse om Verdensmålene og ambassadører for forandring</p>	<p>Projektet består af to spor: <i>Ambassadørkorps</i> Ansatte i Odense Kommune (medarbejdere, ledere tillidsmænd mv), Verdensmål Udvalget, byrådsmedlemmer, bibliotekerne, Odense Bæredygtighedsråd, influencers/microinfluencers mv. skulle klædes på i at forstå hvad Verdensmålene er og hvad de står for. Efterfølgende vil disse parter kunne indgå som et korps af ambassadører for forandring og viden omkring Verdensmålene. Samtidig vil de ansatte i Odense Kommune i deres daglige arbejde, i stigende grad skulle træffe det bæredygtige valg, når de eksempelvis bestiller mødeforplejning, anvender plastflasker og indkøber materialer.</p> <p>Ved at starte med Odense Kommunes egne ansatte kan viden omkring Verdensmålene spredes og ambassadørkorpsset udvides. Med henblik på, at den brede befolkning i Odense får et øget kendskab til Verdensmålene.</p> <p>Det er væsentligt at bemærke, at bibliotekerne i Odense Kommune er i fuld gang med at arbejde med Verdensmålene, efter dette blev vedtaget i By- og Kulturudvalget. Endvidere har Danmarks Biblioteksforening også sat fokus på Verdensmålene. Der holdes et temamøde i Odense om Verdensmålene netop af Danmarks Biblioteksforening for alle landets biblioteker her i foråret. Odenses bibliotekers arbejde med Verdensmålene kan med fordel tænkes ind i projektet om "Uddannelse om Verdensmålene og ambassadører for forandring".</p> <p><i>Skole-, ungdomsskole- og institutionsbørn og studerende</i></p>	<p>Igangsætning af projektet kræver, at Odense Kommunes fem forvaltninger inddrages, herunder forvaltningernes medarbejdere og ledere, som vil have en rolle som ambassadører.</p> <p>Såfremt der skal arbejdes videre med ambassadørtankegangen skal der kvalificeres og tilrettelægges inddragelse af ansatte mv. med henblik på at disse kan agere som ambassadører og i deres daglige arbejde i stigende grad tænker Verdensmålene ind.</p> <p>Hovedudvalget/lokaludvalg i Odense Kommune inddrages i tilrettelæggelsen af ovenstående.</p> <p>Samtidig vil By- og Kulturforvaltningen (Center for Civilsamfund) også få en særlig rolle ift. deres kontakt til frivillige og foreninger, der kan være relevante at komme i kontakt med ift. at udbrede kendskabet om Verdensmålene.</p>

	<p>Børnene og de unge er vores fremtid og det er afgørende, at de også får viden om Verdensmålene og den betydning de kan have for vores fremtid. Der foregår allerede en del undervisning omkring Verdensmålene på både skoler og gymnasier. Rettighedsskolerne har eksempelvis udvalgt Verdensmål 12 som deres fokusområde og præsenterede dette fokus på Børnenes Dag i FN-byen i november 2018.</p> <p>Med projektet skal det tilsikres, at skole-, ungdomsskole- og institutionsbørn lærer om verdensmålene og inspireres til handling samt studerende på Odenses uddannelsesinstitutioner arbejder med verdensmålene. Det vil kunne gøre de fremtidige generationer til ambassadører for forandring hos både forældre og med-studerende. Samtidig kan det have den effekt, at Verdensmålene tages med ud på arbejdspladsen efter studerendes endte uddannelse. Det kan lede til en større grad af innovation (teknologisk mv.) inden for måder hvorpå vi på bedre kan agere og leve bæredygtigt og opnå Verdensmålene.</p> <p>Samtidig leder det samlede projekt til, at Verdensmålene bliver synlige i Odense hos alle generationer, startende hos Odense Kommunes mange ansatte og de kommende generationer. Odense bliver en by, hvor alle kender målene.</p>	<p>Børn- og Ungeforvaltningen vil have en særlig rolle ift. den del af projektet, der vedrører børn og unges undervisning i Verdensmålene. Ligeledes inddrages Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Borgmesterforvaltningen ift. at inddrage de studerende.</p> <p>Det foreslås, at projektet placeres hos Odense Kommunes direktørgruppe, der tilsikrer yderligere kvalificering og efterfølgende igangsætning af projektet.</p>
<p>Flere kvinder i tekniske brancher</p>	<p>Verdensmål 4 handler om kvalitet i uddannelse og har blandt andet som delmål at sikre en lige adgang og tilgang til alle uddannelser, herunder i tekniske og erhvervsrettede fag. I mange fag er der i dag en ulige vægt imellem kvinder og mænd.</p> <p>I de kommende år vil Odense have en stor efterspørgsel efter arbejdskraft inden for de tekniske brancher, herunder robot- og automatiseringsbranchen. For at skabe en stærk rekrutteringsplatform for de lokale virksomheder skal der i dette projekt arbejdes målrettet med, at flere kvinder vælger de tekniske brancher. Dette kan ske i forskellige spor.</p> <p>I det første spor kan man arbejde med børn og unges uddannelsesvalg på et tidligt stadie. Dette hænger naturligt sammen med det igangværende arbejde om "Børn i Robotbyen", men kan også have mange andre elementer.</p> <p>Et andet spor kan rettes mod senere uddannelsesvalg, hvor man forsøger at gøre begge køn interesserede i de tekniske brancher. Dette kan eksempelvis ske via samarbejder med robotklyngen, hvor der arbejdes målrettet med praktikpladser, studenterjobs og andre målrettede aktiviteter, der skal forsøge at tiltrække flere kvinder til de tekniske fag.</p> <p>Herudover kan der være spor, hvor man i samarbejde med arbejdsgivere og uddannelsesinstitutioner forsøger at skabe muligheder for opkvalificering eller efteruddannelse, så flere kvinder får mulighed for at søge jobs i de tekniske brancher. Dette spor vil være meget målrettet den kortsigtede efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft i de tekniske brancher, mens de øvrige spor vil have et mere langsigtet perspektiv.</p>	<p>Projektet skal indledes med en særskilt afdækning af dels uddannelsesvalg, dels rekrutteringsudfordringerne i de tekniske fag. I den forbindelse kan dels Uddannelsesalliancen, dels Beskæftigelsesalliancen spille afgørende roller og det vil ligeledes være væsentligt at inddrage eksempelvis Robotklyngen og dennes viden om rekrutteringsudfordringer.</p> <p>Efter en afdækning skal der ske konkrete initiativer, hvor særligt Beskæftigelses- og Socialforvaltningen samt Børn- og Ungeforvaltningen er afgørende forvaltninger. Som del heri involveres robotklyngen i at udpege konkrete (kortsigtede) aktiviteter, der kan målrettes arbejdet med at tiltrække flere kvinder til brancherne.</p> <p>Direktørgruppen betjener hhv. Uddannelsesalliancen og Beskæftigelsesalliancen og vil derfor være det relevante forum at placeres ansvaret for det samlede projekt, idet der i forvejen koordineres på tværs af de to fora.</p>

	<p>Projektet hænger dermed også sammen med flere andre verdensmål, eksempelvis ift. mål 5 om ligestilling mellem køn samt mål 8 om anstændige jobs og økonomisk vækst.</p> <p>I projektet kan der på sigt også ses ind i andre brancher, hvor der er en ulige vægt mellem kvinder og mænd, herunder brancher hvor mænd er underrepræsenterede.</p>	
<p>Odense går foran på klimadagsordenen – forsyningselskaber og bydele</p>	<p>Projektet kobles til Verdensmål 13 "Klimaindsats" og er tæt koblet til projektet om Bæredygtigt byggeri i Odense og dette projekts fokus på omdannelsen af Vollsmose. Overordnet har projektet fokus på en klimatilpasning af Odense, i første omgang startende med forsyningselskaber og Vollsmose.</p> <p>Centralt i projektet er, at Odense meget aktivt arbejder med at begrænse CO₂ udledningen. Fyrtårnsprojektet vil i første omgang være udfasning af kul på Fynsværket. Et arbejde, der allerede er i gang. Projektets scope er dog bredere og vedrører hvordan CO₂ fodaftrykket for Odenses øvrige forsyningselskaber reduceres væsentligt. Projektet ligger også i høj grad inden for Verdensmål 7 "Bæredygtig energi".</p> <p>Med udgangspunkt i at starte ved egne forsyningselskaber og de løsninger, der identificeres her, skal der dannes partnerskaber med det lokale erhvervsliv, uddannelsesinstitutioner mv. med henblik på at udbrede gode løsninger og begrænse CO₂ fodaftrykket for hele Odense.</p> <p>Det andet spor i projektet omkring klimadagsordenen kan også ses som en del af projektet beskrevet ovenfor vedr. bæredygtigt byggeri i Vollsmose. Odense skal klimatilpasses med fokus på bydele, startende med Vollsmose. I tillæg til at tænke 360° bæredygtighed omkring omdannelsen kan der etableres et City Lab, hvor man kan lære om bæredygtighed. Der kan eksempelvis laves et Citylab omkring kreative og bæredygtige løsninger for lokal afledning af regnvand (LAR) el.lign. Dette kan overføres til erhvervsliv, uddannelsesinstitutioner mv. hvor de kan se hvordan der kan indtænkes smarte og bæredygtige løsninger hos dem selv. Med henblik på at sikre koordinering og undgå dobbeltindsatser skal der gennemføres en afdækning af hvilke løsninger ift. City Lab, der i forvejen eksisterer – eksempelvis under MiljøForum Fyn mv.</p>	<p>Der er på nuværende tidspunkt et selvstændigt forløb ift. kul på Fynsværket. Der kan dog samtidig påbegyndes et forløb ift. kvalificering af projektet med fokus på hvor det vil være oplagt at igangsætte andre konkrete initiativer hos Odense Kommunes forsyningselskaber med henblik på CO₂ reducere.</p> <p>Det foreslås, at Direktørgruppen får opgaven med at kvalificere dette nærmere.</p> <p>Den del af projektet, der vedrører klimadagsordenen i Vollsmose foreslås placeret ved Udviklingsbestyrelsen for Vollsmose, således at kvalificering af projektet sam-tænkes med projektet omkring bæredygtigt byggeri. Her vil sekretariat, der oprettes i Odense Kommune, som har ansvar for koordinering af Vollsmoseomdannelsen, igen have en central rolle ligesom direktørgruppen inddrages.</p> <p>Senere i processen vil også erhvervsliv, uddannelsesinstitutioner mv. skulle indlemmes i projektet med henblik på at udbrede arbejdet med reducere af CO₂ fodaftrykket.</p>